

Oponentský posudek

Rigorózní práce Mgr. Richarda Polma „Manželství a majetek“.

Předložená rigorózní práce obsahuje 100 výkladových stran včetně úvodu a závěru. Vychází z bohaté literatury, jejíž seznam je přiložen (zde upozorňuji autora, že je vhodné v takovém seznamu provést rozlišení na dvě skupiny – tj. literaturu monografickou a časopiseckou). Autor na prostudovanou literaturu průběžně odkazuje, o čemž svědčí poznámky a odkazy uváděné na jednotlivých stránkách (celkem 67). Taktéž je třeba kladně hodnotit, že se autor orientuje na judikaturu, seznam judikátů, který je taktéž připojen.

Již z označení tématu (názvu práce) je zřejmé, že autora zaujala souvislost manželství (jakožto právního vztahu) s „přisvojováním“ si ekonomických statků v lidské společnosti (formulace na str. 1). Osobně bych spíše uvedla s materiálními produkty v oblasti výroby a směny (především): Bez „přisvojování“ si těchto produktů je existence lidského jedince nemožná. Formy – a zejména formy právní však mohou být nejrůznější (zejm. z hlediska historického). Autor si zvolil pro své zkoumání „průsečík“ majetkových a manželských vtaů v právu (srov. str. 2).

Pokud jde o systematiku práce, autor věnuje zhruba polovinu své práce otázkám obecným, event. historickým. Výkladem pozitivní právní úpravy věnuje místa méně. Zajímavý je rozbor problematiky majetku výlučného a společného a vyvozuje z obecného výkladu k vysvětlení společného majetku manželů. Vychází zejména z názoru, že manželství je nejvíce rozšířené „universální společenství“ historicky osvědčené... a významnou otázkou v něm je majetkové společenství (srov. str. 37). Tuto úvahu by ovšem bylo možno dále promyšlet i z hlediska některých právních úprav (současných). Majetkové vztahy jsou pochopitelně těsně spjaty s párovým soužitím rodinného typu, ať je jeho forma jakákoli (např. též PACS ve Francii). Bylo by též možno uvažovat o formách právní úpravy, které vyvažují „majetkovou autonomii“ (možno v nejširším smyslu) a ochranu „slabší strany“ v tomto soužití.

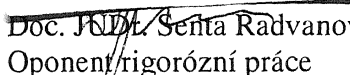
K problematice uváděné v těch kapitolách, v nichž jde o problematiku širší (tedy i neprávní) s níž autor spojuje reflexi právní úpravy těchto společenských vztahů. Bylo by ovšem vhodné uvažovat též o souvislostech s právní úpravou vyživovací povinnosti (i společenskou nezbytností saturace základních potřeb člověka, které potřebuje k životu a jež obsahují též materiální a to podstatnou stránku).

Obecné kapitoly předložené práce jsou na velmi dobré úrovni, jsou z hlediska teoretického inspirující, autor zde vyjadřuje vlastní myšlenky a názory a prokazuje tak požadavek kladený na práci rigorózní, tj. schopnost teoretického uvažování.

K práci nemám žádné podstatné připomínky, které by směřovaly k tomu, že předložená práce nedosahuje potřebné kvality. Mám jen jednu podstatnější připomínku, týkající se však spíše odlišného názoru na problematiku, kterou se autor zabývá na str. 24 a násl. (jde o zkoumání intimního života manželství imigranta...). Můj názor na „matrimonium ratum sed non consummatum“ uvádím v příspěvku publikovaném v časopise Acta Universitatis Carolinae Iuridica, r. 2008, č. 1 str. 181 – 193.

Celkově hodnotím předloženou práci jako odpovídající požadavkům kladeným na práci rigorózní. Jde o originální téma, zpracované samostatně na odpovídající úrovni.

Praha září 2009

Doc. JUDr. Šenta Radvanová, CSc.
Oponent rigorózní práce